

নৱম শ্রেণীৰ পাঠ্যপুথি

সমাজ বিজ্ঞান

ইতিহাস

পাঠ - ৪

মানৰ অসম আক্রমণ

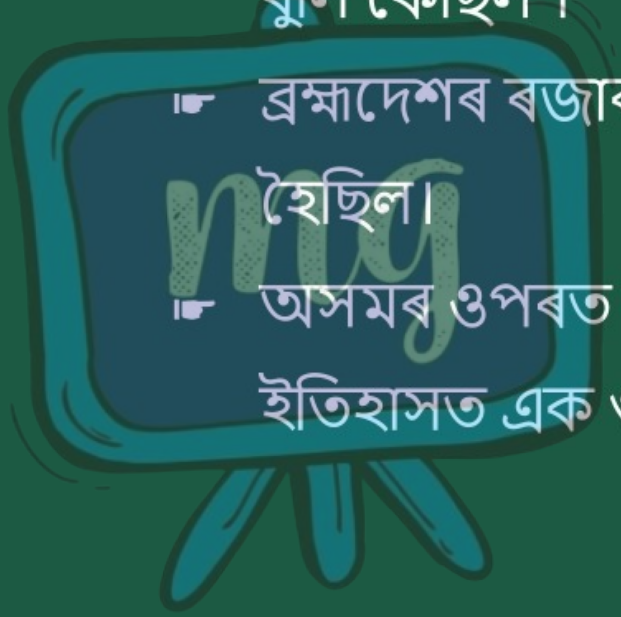
অংশ – ১

অনামিকা দাস

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

- অসমৰ ৰাইজে ব্ৰহ্মদেশৰ মানুহক 'মান' বুলি কৈছিল।
- ব্ৰহ্মদেশৰ ৰজাক 'মান ৰজা' বুলি কোৱা হৈছিল।
- অসমৰ ওপৰত মানৰ আগ্ৰাসন অসমৰ ইতিহাসত এক গুৰুত্বপূৰ্ণ অধ্যায়।

ৰাজনৈতিক পটভূমি

- আহোম ৰজা গৌৰীনাথ সিংহৰ মৃত্যুৰ পিছত (১৭৮০-১৭৯৫) কমলেশ্বৰ সিংহই সিংহাসনত আৰোহণ কৰে।
- মোৱামৰীয়া বিদ্রোহৰ সময়ত মান ৰজাই অসমৰ ৰাজনীতিত হস্তক্ষেপ কৰাৰ চেষ্টা কৰিছিল।

- মান আৰু চিংফৌ সকলে বেংমৰাত (বৰ্তমানৰ তিনিচুকীয়া) আহোম ৰজাক আক্ৰমণ কৰাৰ সময়ত মোৱামৰীয়াসকলক সহায় কৰিছিল।
- প্ৰথম অৱস্থাত মান ৰজাই সহায় কৰিবলৈ অস্বীকাৰ কৰিছিল যদিও পিছত বাৰে বাৰে আবেদনৰ অন্তত সেনাবাহিনী পঠিয়াবলৈ স্থিৰ কৰিছিল।

- আহোমৰ প্ৰধানমন্ত্ৰী পূৰ্ণানন্দ বুঢ়াগোহাঁয়ে মানৰ হস্তক্ষেপৰ পৰিনতি বা দেশৰ ভৱিষ্যতৰ প্ৰতি সংকেত অনুধাৱন কৰিব পাৰিছিল।
- তেওঁ ব্ৰহ্মপুত্ৰ আৰু দিহিঙৰ মাজত মোৱামৰীয়া মৰাণসকলক স্বতন্ত্ৰভাৱে শাসন কৰিবলৈ অনুমতি দিছিল।
- মটক ৰাজ্য স্থাপন কৰি মোৱামৰীয়াসকলৰ নেতা সৰ্বানন্দক 'বৰ সেনাপতি' নিযুক্তি দিয়াত তেওঁলোক আহোম শক্তিৰ প্ৰতি আনুগত্যশীল হৈ পৰিল।

- চিংফৌ, খামতিসকলে মোৱামৰীয়া বিদ্রোহীৰ লগত মিলিত হৈ আহোম ৰাজ্যত আক্রমণ কৰিবলৈ মন মেলিছিল।
- পূৰ্ণানন্দ বুঢ়াগোহাঁয়ে আহোম ছোৱালী ৰঙ্গিলীক চিংফৌ প্রধান বিচানাঙক অর্পন কৰি সু-সম্পর্ক স্থাপন কৰিব বিচাৰিছিল ।

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

- কিন্তু মানৰ লগত সু-সম্পৰ্ক বজাই ৰাখিবলৈ বিচানাঙে মান ৰজা বদৌপায়ালৈ ৰঙ্গিলীক উপহাৰ হিচাপে প্ৰদান কৰে।
- বিড়ম্বনাৰ কথাটো হ'ল, পূৰ্ণানন্দৰ বিৰুদ্ধে এইগৰাকী ৰঙ্গিলীয়ে পিছত বদনচন্দ্ৰক সহায় কৰিছিল।

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

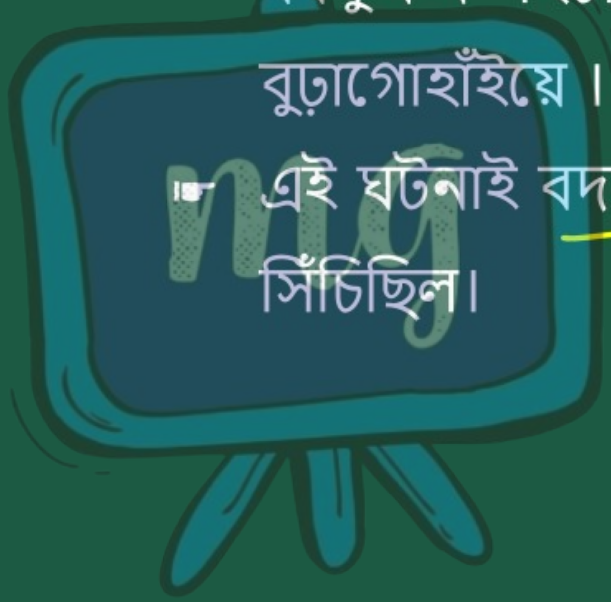
Under CSR Support by
ipca | Foundation

- কামৰূপত হৰদত্ত আৰু বীৰদত্ত চৌধুৰীয়ে বংগৰ পৰা অহা বৰকান্দাজ বাহিনীৰ সহায়ত আহোম ৰজাৰ বিৰুদ্ধে বিদ্রোহ কৰে।
- এই বিদ্রোহৰ বাবে নামনি অসমৰ আহোম শাসক বদনচন্দ্র বৰফুকনক জগৰীয়া কৰিছিল পূর্ণানন্দ বুঢ়াগোহাঁইয়ে।

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

- বদনচন্দ্ৰৰ ঠাইত কলিয়াভোমোৰাক নতুন ৰৰফুকন হিচাপে নিযুক্তি দিয়ে পূৰ্ণানন্দ বুঢ়াগোহাঁইয়ে ।।
- এই ঘটনাই বদনচন্দ্ৰৰ মনত অসন্তুষ্টিৰ বীজ সিঁচিছিল।

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

- কলিয়াভোমোৰাই 'দন্দুৱাদ্রোহ' নামেৰে জনাজাত হৰদত্ত-বীৰদত্তৰ বিদ্রোহ সফলতাৰে দমন কৰে।
- তেওঁৰ কর্মৰ স্বীকৃতি স্বৰূপে আহোম ৰজাই কলিয়াভোমোৰাক 'প্রতাপবল্লভ' উপাধি প্রদান কৰে।

- শিলঘাটত ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ ওপৰত এখন দলং নিৰ্মাণৰ প্ৰস্তুতি চলাইছিল কলিয়াভোমোৰাই।
- দুৰ্ভাগ্যজনকভাৱে তেওঁৰ মৃত্যুৰ ফলত এই কাম কাৰ্য্যকৰি নহ'ল।

কলিয়াভোমোৰাৰ সেই সপোনৰ বাস্তৱ এই কলিয়াভোমোৰা সেঁতু। বৰ্তমান শোণিতপুৰ আৰু নগাঁও জিলা সংযোগী ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ ওপৰৰ দলংখন ১৯৮৭ খ্ৰীষ্টাব্দত সাজি উলিওৱা হয়। ইয়াৰ দৈৰ্ঘ্য ৩০১৫ মিটাৰ।

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

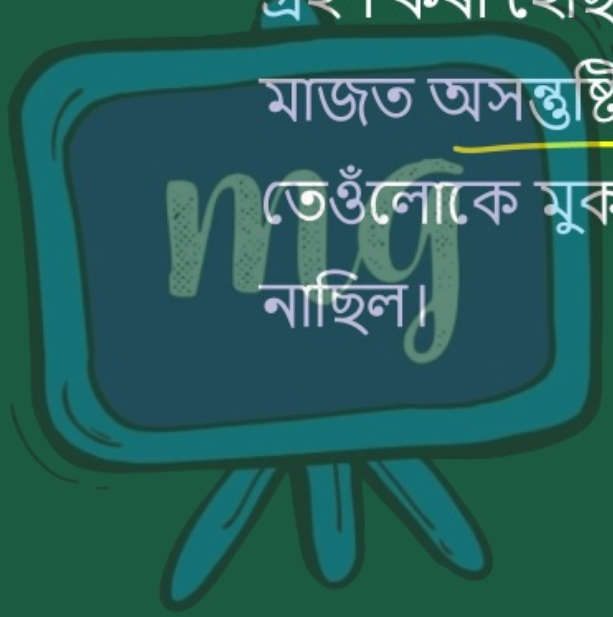
মানৰ অসম আক্ৰমণৰ কাৰণ

পূৰ্ণানন্দ বুঢ়াগোহাঁইৰ প্ৰাধান্য

- মোৱামৰীয়া বিদ্ৰোহৰ সময়ত আহোম ৰজা গৌৰীনাথ সিংহ গুৱাহাটীলৈ পলায়ন —
  - পূৰ্ণানন্দই আহোম সাম্ৰাজ্যৰ সম্পূৰ্ণ দায়িত্ব লৈছিল।

- তেওঁৰ স্বেচ্ছাচাৰী আৰু অহংকাৰী স্বভাৱ দেশবাসীয়ে অপছন্দ কৰিছিল।
- ইতিহাসবিদ এডৱার্ড গেইটৰ মতে পূর্ণানন্দৰ অদম্য প্রচেষ্টাই মোৱামৰীয়া বিদ্রোহৰ পিছত দেশত শান্তি আৰু শৃংখলা পুনৰুদ্ধাৰ কৰিছিল।
- অৱশ্যে তেওঁৰ নীতিয়ে আহোম ৰাজতন্ত্রক সঁচা অর্থত কিমান শক্তিশালী কৰিলে সেয়া বিচার্য বিষয় ।

- তেওঁৰ দীৰ্ঘদিনীয়া কাৰ্যকালত কঠোৰ ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰা হৈছিল, যাৰ ফলত বিষয়াসকলৰ মাজত অসন্তুষ্টিৰ সৃষ্টি হৈছিল যদিও তেওঁলোকে মুকলিকৈ কণ্ঠস্বৰ দিব পৰা নাছিল।

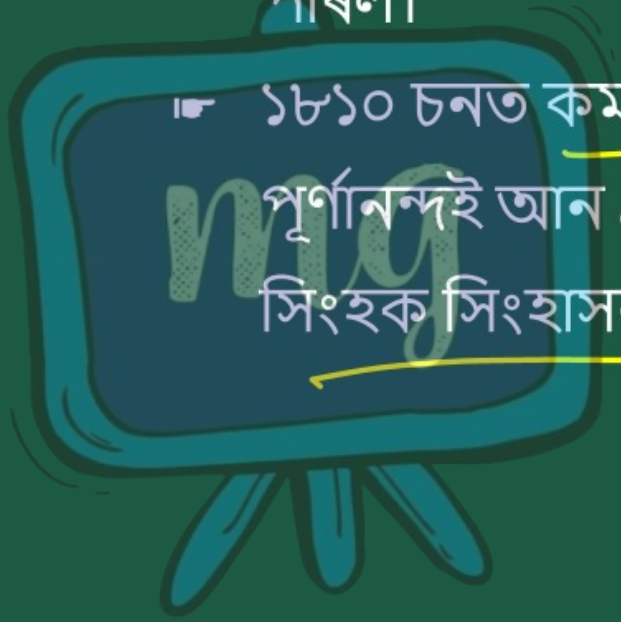

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

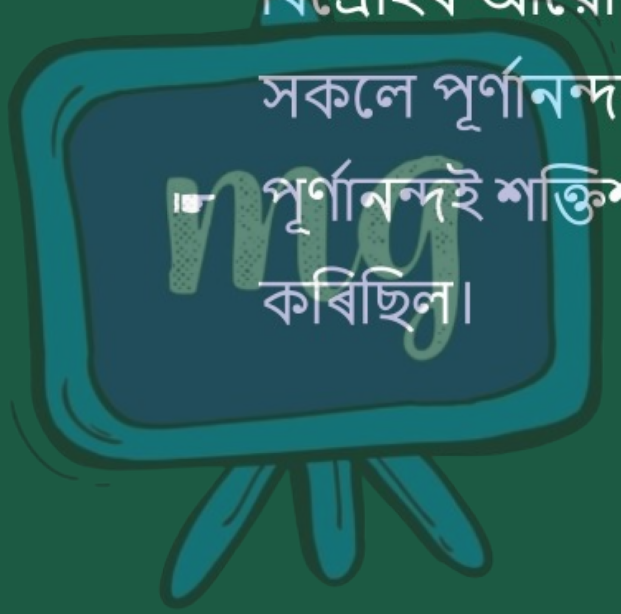
- কার্যভাৰ গ্ৰহণ কৰাৰ এবছৰৰ ভিতৰতে স্বৰ্গদেউ গৌৰীনাথ সিংহৰ মৃত্যু হয়।
- পূৰ্ণানন্দ বুঢ়াগোহাঁয়ে মৃত্যুৰ খবৰ গোপনে ৰাখি আহোমৰ সিংহাসনত কমলেশ্বৰ সিংহ নামৰ নাবালক এজনক নিযুক্তি দিলে।

- কমলেশ্বৰ সিংহ পূৰ্ণানন্দৰ হাতৰ পুতলা হৈ পৰিল।
- ১৮১০ চনত কমলেশ্বৰৰ মৃত্যুৰ পিছত পূৰ্ণানন্দই আন এজন নাবালক চন্দ্রকান্ত সিংহক সিংহাসনত অধিষ্ঠিত কৰে।

- পূর্ণানন্দ বুঢ়াগোহাঁইৰ স্বৈৰাচাৰী শাসন বহুতে অপছন্দ কৰিছিল।
- তেওঁক আঁতৰাবলৈ ষড়যন্ত্ৰ ৰচনা কৰা হয় আৰু কমলেশ্বৰ সিংহৰ ৰাজত্বকালত পানীমুৰাৰ নেতৃত্বত বিদ্ৰোহৰ সূচনা হয়।

- পানীমুৱা বিদ্রোহ নামেৰে পৰিচিত এই বিদ্রোহৰ আয়োজন কৰিছিল আহোম বিষয়া সকলে পূৰ্ণানন্দৰ বিৰুদ্ধে।
- পূৰ্ণানন্দই শক্তিশালী হাতেৰে বিদ্রোহ দমন কৰিছিল।

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

- আহোম ৰজা চন্দ্রকান্ত ডাঙৰ হোৱাৰ লগে লগে পূর্ণানন্দ বুঢ়াগোহাঁইক অপছন্দ কৰিবলৈ ধৰিলে।
- চন্দ্রকান্তই সংৰাম নামৰ এজন যুৱকৰ সৈতে বন্ধুত্ব গঢ়ি তুলিছিল।

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্র শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

- সৎৰামক চাৰিঙিয়া ফুকন খিতাপ দি ৰজাৰ ওচৰত আসন দিয়া হ'ল।
- সৎৰাম অহংকাৰী হৈ পৰিল, কাৰো কথা মানিবলৈ অস্বীকাৰ কৰিছিল। সকলো ক্ষমতা নিজৰ অধীনলৈ নিবৰ বাবে তেওঁ পূৰ্ণানন্দক হত্যাৰ ষড়যন্ত্ৰ কৰিলে।

- পূৰ্বৰ ষড়যন্ত্ৰৰ দৰেই এই চক্ৰান্ত ধৰা পৰিল, আৰু সংৰামৰ বাহিৰে সকলো ষড়যন্ত্ৰকাৰীক ফাঁচী দিয়া হ'ল।
- সংৰাম ফাঁচীৰ পৰা ৰক্ষা পৰে যদিও তেওঁক নামৰূপলে নিৰ্বাসিত কৰা হয়, য'ত তেওঁক নগা দুষ্কৃতিকাৰীয়ে হত্যা কৰে।

বদন বৰফুকন আৰু পূর্ণানন্দৰ বিৰোধ

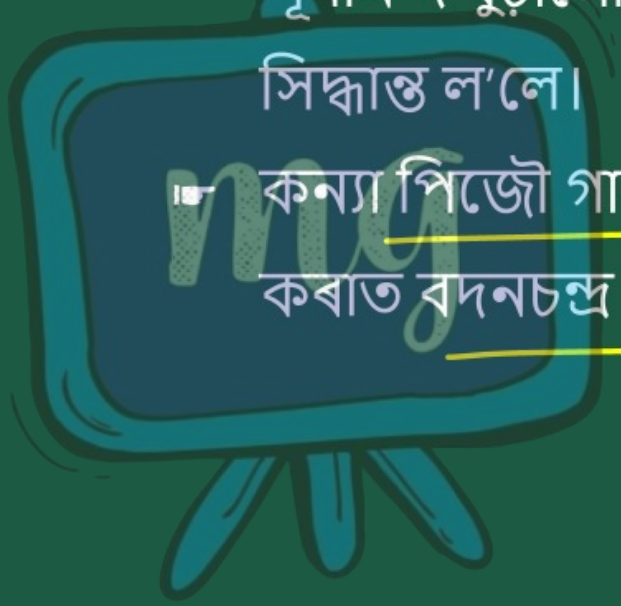
- বদনচন্দ্র বৰফুকনৰ ‘দন্দুৱাদ্রোহ’ত জড়িত থকাৰ সন্দেহৰ ফলত তেওঁৰ আৰু পূর্ণানন্দ বুঢ়াগোহাঁইৰ সম্পর্ক অধিক বেয়া হৈ পৰে।
- বদনচন্দ্রৰ ঠাইত কলিয়াভোমোৰাক নতুন বৰফুকন হিচাপে নিযুক্তি দিয়া হৈছিল।

- পূর্ণানন্দই পিছত গম পাইছিল যে সংৰামৰ সৈতে বদনচন্দ্রও তেওঁৰ হত্যাৰ চক্রান্তত জড়িত আছিল।
- পূর্ণানন্দৰ পুত্র ওৰেষানাথৰ বদনচন্দ্রৰ কন্যা পিজৌ গাভৰুৰ সৈতে বিবাহপাশত আবদ্ধ হোৱাৰ ফলত তেওঁলোকৰ সম্পর্ক কিছু সময়ৰ বাবে উন্নত হৈ পৰে।

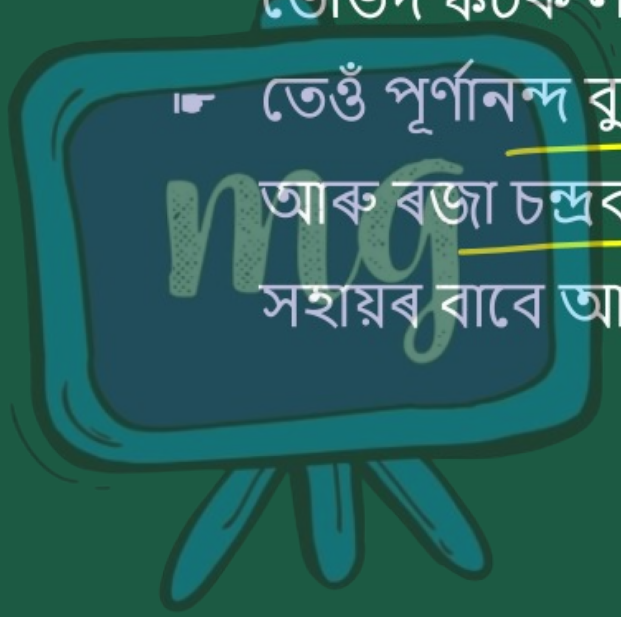
- কলিয়াভোমোৰাৰ মৃত্যুৰ পিছত বদনচন্দ্রক পুনৰ বৰফুকন হিচাপে নিযুক্তি দিয়া হয় যদিও অত্যাচাৰী হৈ পৰে।
- কামাখ্যা, হাজো, আৰু অন্যান্য মন্দিৰৰ পৰা সোণ-ৰূপ অপব্যৱহাৰ কৰাৰ অভিযোগ উত্থাপন হৈছিল বদনচন্দ্রৰ বিৰুদ্ধে ।

- বদনচন্দ্ৰৰ অত্যাচাৰে সৰ্বসাধাৰণৰ জীৱন দুৰ্বিষহ কৰি তুলিছিল।
- যেতিয়া পূৰ্ণানন্দই আফিঙৰ ওপৰত নিষেধাজ্ঞা আদেশ জাৰি কৰিছিল, তেতিয়া বদনচন্দ্ৰই সেইবোৰ কাৰ্যকৰী নকৰিলে, যাৰ ফলত তেওঁলোকৰ প্ৰতিদ্বন্দ্বিতা পুনৰ জ্বলি উঠিল।

- বদনচন্দ্ৰৰ অত্যাচাৰ চৰম সীমা পোৱাত পূৰ্ণানন্দ বুঢ়াগোহাঁয়ে তেওঁক আঁতৰোৱাৰ সিদ্ধান্ত ল'লে।
- কন্যা পিজৌ গাভৰুৱে এই বাৰ্তা প্ৰেৰণ কৰাত বদনচন্দ্ৰ পলায়ন কৰে বংগলৈ।

- বদনচন্দ্রই কলিকতা পোৱাৰ পূৰ্বে ৰংপুৰত ডেভিদ স্কটক লগ পাইছিল।
- তেওঁ পূৰ্ণানন্দ বুঢ়াগোহাঁইৰ বিৰুদ্ধে নিজৰ আৰু ৰজা চন্দ্রকান্তৰ বাবে ব্রিটিছ সামৰিক সহায়ৰ বাবে আবেদন জনায়।

- বদনচন্দ্রই ৰজা চন্দ্রকান্ত সিংহৰ পৰা ব্রিটিছৰ সহায়ৰ বাবে দুখন চিঠি দাখিল কৰে।
- অৱশ্যে অসমৰ আভ্যন্তৰীণ বিষয়ত হস্তক্ষেপ কৰিবলৈ অস্বীকাৰ কৰি ব্রিটিছ গৱর্ণৰ জেনেৰেলে আবেদন নাকচ কৰে।
- ব্রিটিছ চৰকাৰে পূর্ণানন্দৰ আনুগত্য আৰু দায়বদ্ধতাক স্বীকৃতি দিছিল আৰু তেওঁৰ বিৰুদ্ধে বদনচন্দ্রক সমর্থন কৰা নাছিল।

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

মানৰ হস্তক্ষেপ

- ব্রিটিছৰ সহায় আশা নিপাত হোৱাৰ পিছত বদনচন্দ্ৰ বৰফুকনে কলিকতাত থকা মান প্ৰতিনিধিৰ পৰা সহায় বিচাৰিছিল।
- পূৰ্ণানন্দ বুঢ়াগোহাঁইৰ বিৰুদ্ধে ব্ৰহ্মদেশ ৰজাৰ পৰা সহায় বিচাৰি তেওঁ ব্ৰহ্মদেশৰ ৰাজধানী অমৰাপুৰলৈ যাত্ৰা কৰে।
- মান ৰজাই বদনচন্দ্ৰক সহায়ৰ বাবে সন্মত হৈছিল ।

- মান ৰজাৰ বদনচন্দ্রক সহায় কৰাৰ একাধিক কাৰণ আছিল, তাৰ ভিতৰত আছিল তেওঁৰ সাম্রাজ্যবাদী উচ্চাকাংক্ষা আৰু ভূখণ্ড সম্প্রসাৰণৰ ইচ্ছা।
- ৰজা আলাং পায়াৰ সময়ৰ পৰাই ব্রহ্মদেশৰ সীমান্ত সম্প্রসাৰণৰ প্রচেষ্টা চলোৱা হৈছিল, মণিপুৰ আৰু কাছাৰলৈকে সম্প্রসাৰণ কৰা হৈছিল।

- পশ্চিম দিশলৈ সম্প্ৰসাৰণ নীতি গ্ৰহণ কৰি মান ৰজাই অসমক ইংৰাজৰ বিৰুদ্ধে সামৰিক ঘাটি হিচাপে ব্যৱহাৰ কৰিব বিচাৰিছিল।
- মান ৰজা বদৌপায়াৰ দিনত মান সকলে আৰাকান দখল কৰাৰ লগে লগে মান ৰজাই মাৰগুই দ্বীপৰ পৰা চট্টাগ্ৰাম বন্দৰলৈকে বংগ উপকূল ৰেখাত প্ৰধান ৰাজনৈতিক শক্তিত পৰিণত হয়।

- মানৰ অত্যাচাৰ আৰু শোষণৰ বাবে প্ৰায় চল্লিশ হাজাৰ আৰাকানী লোক ব্ৰিটিছ ভূখণ্ডলৈ পলায়ন কৰে।
- মান ৰজা বদৌপায়াই শৰণাৰ্থীসকলক উভতাই পঠিয়াবলৈ ব্ৰিটিছক হেঁচা প্ৰয়োগ কৰিছিল যদিও ব্ৰিটিছ চৰকাৰ মান্তি নোহোৱাত দুয়োপক্ষৰ মাজত মনোমালিন্যৰ সৃষ্টি হৈছিল।

- এই জটিল মুহূর্তত বদনচন্দ্রই চন্দ্রকান্তৰ সপক্ষে মানৰ সহায় বিচাৰি কৰা অনুৰোধ মান ৰজাৰ বাবে সুবিধাজনক যেন লাগিল।
- মান ৰজাই অৰশ্যে অসম দখল কৰাৰ কোনো তাৎক্ষণিক পৰিকল্পনা নাছিল যদিও পূর্ণানন্দৰ বিৰুদ্ধে বদনচন্দ্রক সামৰিক সাহায্য প্রদান কৰাৰ সিদ্ধান্ত লয়।

- মান ৰজাৰ অসমীয়া ৰাণী আৰু বদনচন্দ্ৰৰ পেহীয়েক ৰঙ্গিলী আইদেউৰে ৰজাক বদনচন্দ্ৰক সহায় কৰিবলৈ অনুৰোধ জনায়।
- ৰঙ্গিলী আইদেউৰ হস্তক্ষেপত বদনচন্দ্ৰৰ বাবে মান সমৰ্থন লাভ কৰাটো সহজ হৈ পৰিছিল।

মূল্যায়ন

১ | মান সকল কোন দেশৰ আছিল ?

ক ব্ৰহ্মদেশ

খ ভূটান

গ চীন

মূল্যায়ন

২। দন্দুৱাদ্রোহ কোনে দমন কৰিছিল ?

ক কলীয়াভোমোৰা

খ পূর্ণানন্দ বুঢ়াগোঁহাই

গ বদনচন্দ্র বৰফুকন